

KLASA: 011-01/13-01/388
URBROJ: 513-06-03/13-24
Zagreb, 2. prosinca 2013.

Prilog 3.

ISKAZ O PROCJENI UČINAKA PROPISA

ZA

PRIJEDLOG ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA

1. PROBLEM

Postojeća regulacija poslovanja kreditnih institucija u okviru Zakona o kreditnim institucijama (Narodne novine, broj 117/2008, 74/2009, 153/2009, 108/2012 i 54/2013) implementirala je niz propisa donesenih na nivou Europske unije a u cilju povećanja kvalitete bankovnog poslovanja.

S obzirom da je nedavna financijska kriza otkrila određene slabosti te regulative, na razini Europske unije došlo je do novih, poboljšanih smjernica za stabilno poslovanje kreditnih institucija. Taj novi skup pravila čini tzv. CRD IV paket propisa, koji se sastoji od: Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća, od 26. lipnja 2013., o pristupu aktivnostima kreditnih institucija i o dodatnom nadzoru kreditnih institucija i investicijskih društava, kojom se izmjenjuje Direktiva 2002/87/EZ i stavljaju izvan snage direktive 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (tzv. CRD IV Direktiva) i Uredbe br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, od 26. lipnja 2013., o bonitetnim zahtjevima kreditnih institucija i investicijskih društava te izmjeni Uredbe br. 648/2012. (tzv. CRR Uredba).

Prijenosom navedene CRD IV Direktive u novi Zakon o kreditnim institucijama, zajedno sa izravno obvezujućim odredbama CRR Uredbe, omogućit će se primjena Basela III standarda na nivou Europske unije.

Stoga se novim Zakonom o kreditnim institucijama planiraju urediti područja koja su se u poslovanju kreditnih institucija pokazala manjkavim, kao što su: jačanje korporativnog upravljanja, bolje unutarnje upravljanje rizicima, uvođenje dodatnih zaštitnih slojeva kapitala, supervizija i drugo.

2. CILJEVI

Izrada novog Zakona o kreditnim institucijama proizlazi iz potrebe usklađivanja s Direktivom 2013/36/EU, te se detaljnije uređuje provođenje Uredbe br. 575/2013, koja je od 1. siječnja 2014. izravno primjenjiva u državama članicama. Stoga je donošenje Zakona o kreditnim institucijama zakonodavna mjera navedena u Pregledu zakonskih prijedloga kojima Republika Hrvatska preuzima pravnu stečevinu Europske unije za 2013. godinu (pod brojem 146).

Sukladno EU propisima, cilj novog Zakona o kreditnim institucijama je poboljšanje kapitalne baze pojedine kreditne institucije te posljedično povećanje stabilnosti bankovnog i ukupnog financijskog sustava Republike Hrvatske.

S obzirom na jasnu ekonomsku potrebu podizanja kvalitete poslovanja kreditnih institucija, namjera je predloženih promjena da se dodatno definiraju i standardiziraju pravila poslovanja kreditnih institucija kako bi se kreditne institucije učinile što stabilnijim učesnicama financijskog tržišta.

3. MOGUĆE OPCIJE

3.1. OPCIJA 1 – ne poduzimati ništa (nenormativno rješenje)

- cilj nije moguće postići opcijom ne poduzimati ništa

3.2. OPCIJA 2: - (nenormativno rješenje)

- cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem
- 3.3. OPCIJA 3: - (normativno rješenje)**
- izrada i donošenje Zakona o kreditnim institucijama
- 3.4. OPCIJA 4: - (normativno rješenje)**
- drugo normativno rješenje nije moguće

4. USPOREDBA OPCIJA

Prema podacima Hrvatske narodne banke na kraju 2012. u Republici Hrvatskoj poslovalo je 36 kreditnih institucija: 30 banaka, 1 štedna banka i 5 stambenih štedionica. Njihova imovina na kraju 2012. iznosila je 407,4 mil. kuna, s tim da je udio banaka u toj imovini iznosio 98,2% (uključujući štednu banku) a stambenih štedionica 1,8%.

S obzirom na značaj kreditnih institucija kao najvažnijeg financijskog posrednika u plasiranju akumuliranih sredstava različitih segmenata društva, poslovanje kreditnih institucija uvijek treba pažljivo nadzirati i stalno težiti poboljšanjima regulatornog okvira, što se ovom opcijom želi omogućiti.

Kreditne institucije su na području Republike Hrvatske izuzetno bitne kao glavni kreditor realnog sektora gospodarstva pa je njihova stabilnost i otpornost na rizike od primarne važnosti za cjelokupni financijski sustav. Namjera je da kapitalno ojačane kreditne institucije pruže odgovarajuću podršku realnom sektoru gospodarstva.

Predloženo normativno rješenje imat će određeni financijski učinak na poslovanje kreditnih institucija zbog troška prilagodbe novom zakonodavstvu i standardima. Predviđeno je da novi Zakon stupi na snagu 1. siječnja 2014., sa potpunom implementacijom određenih odredbi do 31. prosinca 2018.

Opcije	Koristi	Troškovi
Opcija 1: ne poduzimati ništa	Cilj nije moguće postići opcijom ne poduzimati ništa.	Ne razmatra se.
Opcija 2: (nenormativno rješenje)	Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem.	Ne razmatra se.
Opcija 3: (normativno rješenje)	Novim Zakonom o kreditnim institucija postiže se bolja regulacija tog dijela financijskog tržišta, povećanje stabilnosti poslovanja kreditnih institucija, kao i cjelokupnog financijskog sustava Republike Hrvatske.	Predloženo normativno rješenje imat će određeni financijski učinak za kreditne institucije zbog troška prilagodbe novom zakonodavstvu i standardima, sa potpunom implementacijom određenih odredbi do 1. siječnja 2019.
Opcija 4: (normativno rješenje)	Drugo normativno rješenje nije moguće.	Ne razmatra se.

5. SAVJETOVANJE

Savjetovanje s javnošću i zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Iskaza o procjeni učinaka Zakona o kreditnim institucijama provedeno je u razdoblju od 27. rujna do 27. listopada 2013. godine. Do završetka savjetovanja, Ministarstvo financija nije zaprimilo primjedbe i prijedloge javnosti o predmetnom Nacrtu prijedloga Iskaza, već je zaprimilo primjedbu Hrvatske gospodarske komore, u ime članica Grupacije skrbnika i depozitnih banaka Udruženja za poslovanje i posredovanje na financijskim tržištima, na odredbu članka 30. stavka 6. važećeg Zakona o kreditnim institucijama (Narodne novine, br. 117/2008, 74/2009, 153/2009, 108/2012 i 54/2013), kojom je propisano kako skrbnički račun na kojemu se vode dionice kreditne institucije mora glasiti na ime. Ova primjedba je razmotrena prilikom izrade Nacrta prijedloga Zakona o kreditnim institucijama.

Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka Zakona o kreditnim institucijama dostavljen je na mišljenja nadležnim tijelima (Ministarstvu gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode te Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja). Navedena nadležna tijela nisu imala primjedbi na Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa za Zakon o kreditnim institucijama.

Javna rasprava na Nacrt prijedloga Zakona o kreditnim institucijama održana je u razdoblju od 15. do 30. studenoga 2013. U okviru javne rasprave, Ministarstvo financija zaprimilo je primjedbe i prijedloge Hrvatske gospodarske komore - Sektor za bankarstvo i druge financijske institucije te Privredne banke Zagreb d.d.

U okviru javne rasprave 25. studenoga 2013. Hrvatska narodna banka je u Okrugloj dvorani na Trgu hrvatskih velikana održala prezentaciju novog Zakona o kreditnim institucijama. Na javnoj raspravi sudjelovali su predstavnici kreditnih institucija (iz 29 banaka, 1 štedne banke, 4 stambene štedionice), predstavnik Hrvatske udruge banaka i Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga. Prezentirane su promjene u regulatornom okruženju koje stupaju na snagu 1. siječnja 2014. s posebnim osvrtom na nove odredbe o zaštitnim slojevima kapitala, superviziji kreditnih institucija, sustavu upravljanja i planu oporavka te odredbama o tzv. zviždačima.

Ministarstvo financija objavit će na svojoj internetskoj stranici Izvješće o provedenoj javnoj raspravi.

6. PREPORUČENA OPCIJA

Preporučena opcija je opcija broj 3 – normativno rješenje tj. donošenje Zakona o kreditnim institucijama jer se jedino tom opcijom postižu ciljevi navedeni u točki 2.

7. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA

Hrvatska narodna banka je sukladno odredbama ovoga Zakona ovlaštena obavljati superviziju kreditnih institucija. Supervizija kreditnih institucija u smislu ovoga Zakona je provjera da li kreditna institucija posluje u skladu s pravilima o upravljanju rizicima, drugim odredbama ovoga Zakona i Uredbe (EU) br. 575/2013 te propisima donesenim na temelju ovoga Zakona odnosno Uredbe. Hrvatska narodna banka superviziju provodi:

- 1) obavljanjem nadzora prikupljanjem i analizom izvješća i informacija, kontinuiranim praćenjem poslovanja kreditnih institucija i drugih osoba koje su dužne izvještavati Hrvatsku narodnu banku,
- 2) obavljanjem izravnog nadzora nad poslovanjem kreditne institucije,
- 3) nalažanjem supervizorskih mjera i
- 4) izdavanjem mišljenja, odobrenja suglasnosti i procjenjivanjem kreditne institucije u skladu s ovim Zakonom te Uredbom (EU) br. 595/2013.

8. PRILOZI

Mišljenje na Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa za Zakon o kreditnim institucijama dostavila su sljedeća nadležna tijela:

1. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, dopisom Klasa: 011-01/13-01/140, Ur.broj 524-02-13-2 od 6. studenoga 2013.
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, dopisom Klasa: 011-01/13-01/236, Ur.broj: 517-04-13-2 od 7. studenoga 2013.
3. Ministarstvo gospodarstva, dopisom Klasa: 011-01/13-01/298, Ur.broj: 526-02-02-02/1-13-2 od 14. studenoga 2013.
4. Ministarstvo socijalne politike i mladih, dopisom Klasa: 011-02/13-06/103, Ur.broj: 519-01/5-13-14 od 14. studenoga 2013.
5. Ministarstvo poduzetništva i obrta, dopisom Klasa: 011-01/13-01/184, Ur.broj: 516-01/12-13-2 od 14. studenoga 2013.
6. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, dopisom Klasa: 011-01/2013-02/026, Ur.broj: 580-07/26-2013-002 od 21. studenoga 2013.
7. Bilješka s prezentacije Nacrta prijedloga Zakona o kreditnim institucijama u okviru javne rasprave, održane 25. studenoga 2013.